7.4.2026 SUPO 328/01.04.01.00/2026

Eduskunnan suuri valiokunta

Asia: U 17/2026 vp

Suojelupoliisin lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston kyberturvallisuusasetukseksi (CSA2) ja NIS 2-muutosdirektiiviksi

Suojelupoliisi on turvallisuus- ja tiedustelupalvelu, jonka tehtävänä on sisäministeriön ohjauksen mukaisesti hankkia tietoa kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sekä havaita, estää ja paljastaa sellaisia toimintoja, hankkeita ja rikoksia, jotka voivat uhata valtio- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta. Sen tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavan toiminnan havaitsemiseksi ja estämiseksi.

Suojelupoliisi yhtyy valtioneuvoston U-kirjelmään erityisesti siltä osin kuin siinä korostetaan kansallisen turvallisuuden ulottuvuuden kuulumista jäsenvaltioiden toimivaltaan. Tämä on selvästi todettu myös ehdotetun kyberturvallisuusasetuksen (CSA2) 2 artiklan 4 kohdassa, jossa yhtenevästi SEU 4(2) artiklan kanssa on aukikirjoitettu, että kansallinen turvallisuus pysyy yksinomaan kunkin jäsenvaltion vastuulla.

Suojelupoliisi haluaa kiinnittää huomiota siihen, että tämän vaatimuksen osalta asetusehdotus ei kuitenkaan kaikilta osin noudata perussopimuksissa ja kyseisessä asetusehdotuksessa aukikirjoitettua toimivallan jakoa EU:n ja jäsenvaltioiden välillä eikä huomioi riittävällä tavalla jo olemassa olevia järjestelyitä EU:ssa. Valtioneuvoston U-kirjelmässä turvallisuusluokiteltuihin tietoihin liittyviä näkökohtia on nostettu kiitettävästi esiin ja suojelupoliisi tukee kyseisiä huomioita. Suojelupoliisi haluaa vielä tarkentaa asiaa seuraavilta osin:

1) tiedustelun kuuluminen jäsenvaltioiden toimivaltaan ja
2) päällekkäisten rakenteiden luomisen välttäminen, erityisesti huomioon ottaen EU:n tiedusteluanalyysikeskus INTCEN:n erityisasema EU:ssa.

Kansallisesti tiedustelu- ja turvallisuuspalvelut toimivat kukin oman maansa kansallisen lainsäädännön perusteella suojatessaan kansallista turvallisuutta. Tiedustelutiedon hankkiminen on tarkasti säänneltyä ja turvallisuus- ja tiedustelupalveluihin tyypillisesti kohdistetaan ulkoista valvontaa, joka on myös tarkemmin kansallisesti lailla säädetty ja toteutettu.

Tiedustelutietoa, jota kansallisen lain sallimia menetelmiä käyttämällä hankitaan ja joka on pääasiassa salaiseksi luokiteltua tietoa siihen liittyvine käyttörajoituksineen, voidaan luovuttaa vain lain sallimiin tarkoituksiin ja sellaisille tahoille, jotka ovat asianmukaisesti turvallisuusselvitettyjä ja joiden tilat ovat auditoituja ja sallivat turvallisuusluokitellun tiedon käsittelyn.

SUOJELUPOLIISI
Kaartinkuja 3, PL 151, 00121 HELSINKI
Vaihde 0295 480 131 | kirjaamo@supo.fi | supo.fi

Edellä esitetyn perusteella suojelupoliisi suhtautuu varauksellisesti asetusehdotuksessa ENISA:lle esitettyyn mahdollisuuteen saada tiedustelutietoja. EU:ssa keskitettynä tiedustelutiedon vastaanottajana ja analysoijana toimii jo nykyisellään EU:n tiedusteluanalyysikeskus INTCEN, jonka henkilöstö koostuu pääosin tiedustelu- ja turvallisuuspalveluiden paikalle lähettämistä henkilöistä. Kyseessä on siten EU-virasto, jonka työntekijät ovat tiedustelun ammattilaisia. INTCEN on turvallisuus- ja tiedustelupalveluiden luotettu kumppani ja turvallisuus- ja tiedustelupalvelut luovuttavat säännönmukaisesti tietojaan sen käsiteltäväksi EU-tason päätöksentekijöille ja työryhmille jaettavien strategisten analyysien ja uhka-arvioiden laatimista varten. INTCEN:llä on toimintansa luonteen vuoksi myös turvalliset tilat ja tavat viestiä palveluiden kanssa.

Edellä mainittujen näkökohtien puitteissa useat asetusehdotuksessa ehdotetut toimivaltuudet ENISA:lle ovat siten joko päällekkäisiä tiedustelu- ja turvallisuuspalveluiden tai INTCEN:n tehtävien kanssa. Esimerkiksi ENISA:lle ehdotettu tehtävä artiklassa 11 parantaa tilannekuvaa kyberuhkista ja poikkeamista ja suorittaa analyysejä ja ennakkovaroituksia näyttäisi erityisesti analyysien ja uhkakuvien osalta asiallisesti kuuluvan INTCEN:in toimintaan. Päällekkäisten rakenteiden luomisen sijasta olemassa olevia rakenteita tulisi pyrkiä hyödyntämään täysimääräisesti ja löytää synergiaetuja eri EU-tason toimijoiden keskinäisestä yhteistyöstä.

Samassa artiklassa 11 ehdotetaan myös yhden tai useamman kyberuhkatiedustelun tietovaraston kehittämistä. Olennaista tulee olemaan, mitä tietoja tietovarastoon tallennettaisiin. Suojelupoliisin arvion mukaan keskitetty tietovaranto saattaa muodostaa unionin laajuisen haavoittuvuuspisteen, ja suojelupoliisi esittää, että Suomen kanta muodostettaisiin varaukselliseksi suhteessa ehdotukseen.

Suojelupoliisi esittää myös varovaista suhtautumista ehdotukseen kolmannen maan nimeämisestä kyberturvallisuushaasteita aiheuttavaksi maaksi. Tavoite on sinänsä ymmärrettävä, mutta keinojen ja vaikutusten arviointi vaatii vielä lisätietoja ja -analyysiä.

Lopuksi suojelupoliisi pitää tärkeänä, että asetuksessa selvennettäisiin, mitä tarkoitetaan operatiivisella yhteistyöllä, joka on tuotu esille useassa kohtaa asetusehdotusta. Asiantilan selkeyden eduksi olisi tarkempi avaaminen, mihin kansallisiin viranomaisiin ja minkälaiseen operatiiviseen yhteistyöhön tällä viitataan. Tiedustelu- ja turvallisuuspalveluilla on pitkäjänteistä, tehokasta ja toimivaa yhteistyötä vuosikymmenten ajoilta ja se sijoittuu perussopimusten mukaisesti Euroopan unionin lainsäädännöllisten kehysten ulkopuolelle. Suojelupoliisi korostaa, että ENISA:lla tai millään muullakaan EU-toimijalla ei ole toimivaltaa ryhtyä koordinoimaan jäsenvaltion yhteistyötä, joka ulottuu kansallisen turvallisuuden toimintakentälle.

Suojelupoliisin apulaispäällikkö Jonna Turunen

Erityisasiantuntija Kerttu Ruokolainen-Monte

Apulaispäällikkö	Jonna Turunen
Erityisasiantuntija	Kerttu Ruokolainen-Monte

Asiakirja (ID 78733) on sähköisesti allekirjoitettu Suojelupoliisin asiankäsittelyjärjestelmässä 7.4.2026 10.28.34. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.